Partea introductivă
Dosarul nr. 2-2003/2025
2-24098539-09-2-05052025

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

25 iunie 2025 *****

Judecătoria Bălți, sediul Central
Instanţa compusă din:
preşedintele şedinţei, judecătorul Eugen Bejenaru
grefier Maria Chircu

examinând în sediul instanţei, în şedinţa de judecată publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Adamovici Stanislav către IMSP Spitalul Clinic Bălți, intervenient accesoriu Compania Națională de Asigurări în Medicină privind încasarea prejudiciului material și moral,

Partea descriptivă

c o n s t a t ă:

La 03 decembrie 2024, Adamovici Stanislav a depus cerere de chemare în judecată către IMSP Spitalul Clinic Bălți, intervenient accesoriu Compania Națională de Asigurări în Medicină privind încasarea prejudiciului material și moral.

*****11.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, în conformitate cu Regulamentul *****iu, aprobat prin ordinul nr.99/52-A din 15 februarie 2017 a Ministerului Sănătății și Casei Naționale de Asigurări în Medicină, persoanele afectate de ***** beneficiază de tichete de alimentație în fiecare zi în sumă de 53 lei. Aceste tichete sunt finanțate de CNAM și sunt esențiale pentru a asigura o nutriție adecvată și o aderență mai bună la tratamentul antituberculos. Cu toate acestea tichetele de alimentație nu au fost eliberate din luna decembrie 2022 până la 01 septembrie 2023 deși acestea ar fi trebuit să fie acordate conform regulamentului menționat. Mai mult decât atât, bolnavii nu au primit nici o compensare pentru a acoperi necesitățile de alimentare. Aceste tichete alimentare sunt esențiale pentru asigurarea accesului la o dietă adecvată și la alimente sănătoase pentru persoanele afectate de tuberculoză.

De asemenea sunt un mijloc important de a asigura că aceste persoane își iau medicamentele în mod regulat, ceea ce contribuie la eficacitatea tratamentului și prevenirea răspândirii bolii în comunitate. CNAM asigură finanțarea tichetelor alimentare iar problema nu constă în lipsa fondurilor ci în faptul că contractele cu punctele de deservire care eliberează alimentele pacienților nu au fost încheiate și reprezintă o încălcare a drepturilor persoanelor afectate de tuberculoză și un tratament egal în situații diferite, ceea ce constituie o discriminare indirectă. De asemenea situația descrisă mai sus contravine actelor internaționale care recunosc drepturile persoanelor afectate de tuberculoză. Prin urmare lipsa îngrijirii medicale diferite discriminează această categorie de populație, plasând-o într-o situație extrem de dezavantajată și dificilă. Conform deciziei nr.195/23 din 07 iunie 2024 a Consiliului pentru egalitate, în perioada decembrie 2022 – decembrie 2023 pacienții aflați în tratamentul antituberculos în condiții de ambulator la IMSP „Spitalul Clinic Municipal Bălți” au fost discriminați în acces la tichete alimentare pe criteriul de domiciliu. Circumstanțele discriminatorii constatate au fost remediate

prin adoptarea Regulamentului cu privire la unele intervenții de creștere a aderentei la tratamentul tuberculozei în condiții de ambulator, aprobat prin ordinul MS/CNAM nr.1189/324-A din 22 decembrie 2023. Reclamantul este unul din pacienții care beneficia de tichetele de masă dar nu a primit în perioada de timp 01 decembrie 2022-01 septembrie 2023, câte 53 lei pe zi, în sumă totală de 14 522 lei.Tichetele de alimente sunt esențiale pentru asigurarea accesului la o dietă adecvată și la alimentație sănătoasă pentru persoanele afectate de tuberculoză, sunt un mijloc important de a asigura că aceste persoane își iau medicamentele în mod regulat, ceea ce contribuie la eficacitatea tratamentului lor și la prevenirea răspândirii bolii în comunitate. Nefiind asigurat cu tichet reclamantul a fost pus în situația să-și modifice modul de tratament și de viață, a fost pus în dificultate, a fost nevoit să apeleze la cunoscuți cu cerințe de împrumut, fapt ce l-a afectat mult moral.

Solicită reclamantul Adamovici Stanislav, încasarea din contul IMSP „Spitalul Clinic Bălți", a prejudiciului material în mărime de 14 522 lei, a prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei, precum și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 28 octombrie 2024 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Adamovici Stanislav către IMSP Spitalul Clinic Bălți cu privire la încasarea prejudiciului material și moral. S-a încasat de la IMSP Spitalul Clinic Bălți în beneficiul lui Adamovici Stanislav prejudiciul material în mărime de 14522 (paisprezece mii cinci sute douăzeci și două) lei. În rest acțiunea se respinge. Se încasează de la IMSP Spitalul Clinic Bălți în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 630,84 (șase sute treizeci,84) lei.

Prin decizia Curții de Apel Nord din 18 martie 2025 s-a admis apelul declarat de Adamovici Stanislav și s-a casat hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 28 octombrie 2024, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Adamovici Stanislav către IMSP Spitalul Clinic Bălți cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Conform fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă a fost repartizată judecătorului Eugen Bejenaru.

În cadrul ședinței de judecată reprezentantul reclamantului Adamovici Stanislav, avocatul Chiriac Stela, a susținut cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept invocate, solicitând admiterea acesteia cu încasarea de la Spitalul Clinic Bălți, a prejudiciului material în mărime de 14 522 lei, precum și prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei.

În cadrul ședinței de judecată reprezentantul pârâtului IMSP Spitalul Clinic Bălți, Bîlici Valeriu a susținut obiecțiile menționate în referință (f.d.46-62, vol II), solicitând respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În cadrul ședinței de judecată reprezentantul intervenientului accesoriu Compania Națională de Asigurări în Medicină Bosîi Oxana a susținut obiecțiile menționate în referință (f.d.137-139, vol II), solicitând respingerea acțiunii ca neîntemeiată, or CNAM a respectat în totalmente obligațiile sale, iar neacordarea tichetelor alimentare nu se poate imputa.

Motivarea

Audiind participanții la proces, cercetând și analizând materialele dosarului civil, instanța de judecată conchide că cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă parțial din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 121 CPC, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) CPC, circumstanţele care au importanţă pentru

soluţionarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanţa judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părţilor şi altor participanţi la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare şi să dovedească faptele ce constituie obiectul probaţiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

În conformitate cu art.9 alin.(2) lit.f) Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.

Conform art.15 alin.(1) Codul civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform art.16 alin.(1) lit.g) Codul civil, apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Conform art.19 alin.(1) Codul civil, în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Alin.(2) Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). Alin.(3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum și diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic). Alin.(5) Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situaţia în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea. Alin.(6) În locul reparării prejudiciului patrimonial conform alin.(2) şi (5), persoana lezată poate cere de la cel care răspunde de prejudiciu recuperarea întregului profit pe care acesta l-a obţinut în legătură cu cauzarea prejudiciului. Această regulă se aplică doar dacă legea ori contractul prevede o asemenea formă de determinare a prejudiciului patrimonial sau dacă aplicarea unei asemenea forme de determinare a prejudiciului patrimonial este rezonabilă în împrejurările cazului.

Potrivit prevederilor art.21 Codul civil, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.

Deci, reieșind din prevederile normei legale sus-citate, instanței de judecată îi revine rolul să stabilească definitiv obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

Posibilitatea persoanelor fizice de a apela la metoda de reparare a prejudiciilor rezultă din faptul lezării lor în drepturi, metodei de reparare a prejudiciilor îi este atribuit un caracter universal de apărare a drepturilor civile.

În ședința de judecată s-a constatat că, prin ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova și Casei Naționale de Asigurări în Medicină nr.99/52A din 15 februarie 2017, a fost aprobat Regulamentul *****, conform anexei la prezentul ordin (f.d.9-10).

Potrivit punctului 5 subpunct.2) și 3) al ordinului, s-a ordonat șefului Direcției asistență medicală primară, urgentă și comunitară, șefului adjunct al Direcției asistență medicală spitalicească, șefului Direcției buget, finanțe și asigurări, de comun cu directorul IMSP Institutul de Ftiziopneumologie, să estimeze în baza numărului de pacienți, necesitățile integral pe țară a sumelor financiare necesare pentru acordarea tichetelor alimentare și rambursarea cheltuielilor pentru transport (tur-retur) pacienților cu tuberculoză care vor urma tratament în condiții de

ambulator, asigurând treptat includerea în sumele respective a necesităților și pentru pacienții cu tuberculoză rezistență, ținând cont și de pacienții aflați la evidență în instituțiile medico-sanitare private care prestează asistență medicală specializată de ambulator și asistență medicală primară în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală; să monitorizeze permanent situația privind valorificarea sumelor destinate în acest scop și vor înainta propunerile de rigoare în vederea atingerii rezultatului scontat de creștere a aderenței la tratament a pacienților cu tuberculoză.

Potrivit punctului 2 din Regulamentul *****, aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova și Casei Naționale de Asigurări în Medicină nr.99/52A din 15 februarie 2017, se indică că prezentul Regulament stabilește modul de implimentare a unor intervenții de creștere a aderenței la tratamentul antituberculos în condiții de ambulator, toate formele, inclusiv multidrogrezistentă (în continuare tuberculoză) și modul de procurare a tichetelor pentru produsele alimentare și acoperirea cheltuielilor pentru transportul public (tur-retur), ce are ca scop creșterea aderenței la tratament și ratei de succes a tratamentului.

Potrivit punctului 3 subpunct.2) din Regulamentul menționat, responsabili de organizarea tratamentului antituberculos în condiții de ambulator, procurarea tichetelor pentru produsele alimentare și acoperirea cheltuielilor pentru transportul public (tur-retur) sunt instituțiile medico-sanitare publice sau private (în continuare prestatorii), contractate de Compania Națională de Asigurări în Medicină pentru prestarea asistenței medicale specializată de ambulator și asistență medicală primară în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală precum în mun.Bălți – IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălți.

Potrivit punctului 17 din Regulament, pacientul semnează acordul informat privind schema de tratament aplicată, responsabilitatea privind respectarea regimului prescris de medicul ftiziopneumolog, condițiile de oferire a tichetelor alimentare și rambursarea cheltuielilor de transport (tur-retur) și declarația pe propria răspundere pentru respectarea recomandărilor medicului ftiziopneumolog și medicului de familie după caz.

Potrivit punctului 20 din Regulament, instituțiile medico-sanitare menționate la punctul 3 al prezentului Regulament asigură procurarea tichetelor alimentare și rambursarea cheltuielilor de transport public (tur-retur) pentru pacienți, în limita surselor financiare destinate în acest scop, contractate de către Compania Națională de Asigurări în Medicină.

Potrivit punctului 21 din Regulamentul *****, aprobat prin ordinul prin ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova și Casei Naționale de Asigurări în Medicină nr.99/52A din 15 februarie 2017, valoarea tichetului alimentar va constitui 35 lei/zi iar rambursarea cheltuielilor pentru transport public (tur-retur) calculat, după caz în baza abonamentelor , tichetelor sau a unui echivalent bănesc în sumă de 75 lei lunar, iar potrivit punctului 22 al aceluiași Regulament, procurarea tichetelor alimentare se admite în limita mijloacelor financiare contractate, în conformitate cu prevederile Legii privind achizițiile publice și se efectuează de către prestator.

Potrivit punctelor 23-28 din Regulament, prestatorii asigură procurarea tichetelor alimentare pentru toți pacienții incluși în liste de către medicul ftiziopneumolog aflați în tratament în condiții de ambulator cu anexarea documentelor confirmative privind tratamentul supravegheat. La inițierea procedurii de procurare instituțiile vor ține cont de necesitatea asigurării sortimentului diversificat de produse alimentare care să corespundă listei produselor alimentare recomandat pacientului cu tuberculoză în tratament și normei zilnice de alimentare a unui pacient cu tuberculoză, conform anexei nr.1 la prezentul Regulament. Contractul dintre prestator și agenții economici vor specifica lista produselor alimentare conform recomandărilor, evidența, modul și condițiile de eliberare a produselor alimentare. Produsele alimentare destinate

pacienților cu tuberculoză se eliberează în baza tichetului alimentar de model aprobat conform anexei nr.2 la prezentul Regulament. Prestatorii sunt responsabili de asigurarea cabinetului de ftiziopneumologie cu tichete alimentare de model aprobat, completate în corespundere cu prevederile prezentului Regulament. Sortimentul și prețul produselor alimentare permise pentru a fi incluse în tichetul alimentar și eliberare pacientului trebuie să corespundă cu rezultatele desemnate câștigătoare în procesul-verbal de evaluare a ofertelor.

Potrivit punctului 30, 32 și 33 din Regulament, tichetul alimentar în valoare de 35 lei/zi va fi acordat pacientului care respectă regimul de administrare a medicamentelor ***** și nu au omiteri mai mult de 3 prize consecutive, confirmat prin înscrierile în documentația medicală. Pacienții vor confirma prin semnătură primirea tichetelor pentru produsele alimentare și a sumelor pentru acoperirea cheltuielilor pentru transportul public (tur-retur). Evidența tichetelor alimentare și a sumelor rambursate pentru cheltuielile de transport se va efectua de către instituția prestator conform standardelor naționale de contabilitate.

Ulterior, prin ordinul Ministerului Sănătății și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină nr.914/2015– A din 03 octombrie 2022, Anexa nr.1 la Ordinul Ministerului Sănătății și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină nr.99/52-A din 15 februarie 2017 „*****” s-a modificat după cum urmează: 1) pct.21 s-a modificat având următorul cuprins: „21. Valoarea tichetului alimentar va constitui 53 lei/zi, iar rambursarea cheltuielilor pentru transport public (tur-retur) calculat, după caz în baza abonamentelor, tichetelor sau a unui alt echivalent bănesc în sumă de 140 lei/lunar. 2) la pct.30 textul „35 lei/zi” s-a substituit cu textul „53 lei/zi” (f.d.197 vol I).

Astfel, în scopul respectării și executării indicațiilor din Regulamentul *****, aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății și Casei Naționale de Asigurări în Medicină nr.99/52A din 15.02.2017, la data de 31 decembrie 2021, iar ulterior la 30 decembrie 2022 între Compania Națională de Asigurări în Medicină și IMSP Spitalul Clinic Bălți au fost încheiate contractele de acordare a asistenței medicale (de prestare a serviciilor medicale) în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală nr.05-08/32 și 05-08/32, obiectul cărora au constituit acordarea asistenței medicale de către prestator în volumul și de calitatea prevăzute de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, normele metodologice de aplicare a acestuia și de contracte (f.d.43-47, 48-53, 126-130, 131-135 vol I).

Actele cauzei mai atestă că, reclamantul Adamovici Stanislav este încadrat în ***** începând cu 20 decembrie 2021 până la 24 ianuarie 2022, iar ulterior de la 01 ianuarie 2022, fără termen (f.d.6, vol I). Totodată, potrivit trimiterii – extras (formular 027/e) din 16 septembrie 2024, diagnosticul complet al reclamantului este „***** (f.d.40,123 vol I). Astfel în potrivit fișelor de tratament al bolnavului cu tuberzuloză, rezultă că în perioada mai 2022 – august 2023 reclamantul a urmat tratamentul prescris de medic (f.d.41-42, 124-125 vol I).

Potrivit dărilor de seamă privind acoperirea cheltuielilor pentru alimentație și transport tur-retur pentru tratamentul în condiții de ambulator a persoanelor bolnave de tuberculoză (caz nou și readmis) pentru lunile decembrie 2022, ianuarie 2023, februarie 2023, martie 2023, mai 2023, iunie 2023, iulie 2023, august 2023, anexate la materialele dosarului, rezultă că reclamantului Adamovici Stanislav i-au fost recuperate cheltuielile pentru transport, nefiindu-i eliberate bonuri pentru alimentație la rubrica „numărul de bonuri pentru alimentație” și „cheltuieli pentru alimentație” nefiind efectuate careva mențiuni (f.d.54-72, 137-155 vol I).

La 31 iulie 2024 avocatul Chiriac Stela, în interesele reclamantului Adamovici Stanislav, a expediat un preaviz, prin intermediul poștei electronice în adresa IMSP Spitalul Clinic Bălți, prin care a invocat că în perioada 01 decembrie 2022-01 octombrie 2023 nu a primit tichete de masă

câte 53 lei/zi, în sumă totală de 14 522 lei, astfel în urma incidentului produs, fiindu-i cauzat și un prejudiciul moral pe care îl apreciază în sumă de 20 000 lei, a solicitat prezentarea la CA „Stela Chiriac” sau intervenirea cu un apel telefonic pentru a discuta posibilitatea soluționării litigiului pe cale extrajudiciară, iar în caz dacă soluționarea pe cale amiabilă nu va fi posibilă până la data de 30 august 2024, se va folosi de dreptul de adresare în instanța de judecată cu acțiune despre încasarea pagubei materiale și morale (f.d.8 vol I).

Din motiv că nu a primit răspuns la preaviz, iar solicitările din preaviz nu au fost satisfăcute, reclamantul Adamovici Stanislav, la data de 03 septembrie 2024 s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată către IMSP Spitalul Clinic Bălți, prin care solicită încasarea prejudiciului material în sumă de 14 522 lei, precum și a prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei.

Conform art.36 alin.(1) din Constituție, dreptul la ocrotirea sănătăţii este garantat. Alin.(3) Structura sistemului naţional de ocrotire a sănătăţii şi mijloacele de protecţie a sănătăţii fizice şi mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii organice.

Reieșind din prevederile art.47 din Constituție, statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea şi bunăstarea, lui şi familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuinţa, îngrijirea medicală, precum şi serviciile sociale necesare. Cetăţenii au dreptul la asigurare în caz de: şomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrâneţe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistenţă, în urma unor împrejurări independente de voinţa lor.

În conformitate cu art.3 din Legea cu privire la controlul şi profilaxia tuberculozei nr.153-XVI din 04 iulie 2008, **asistenţa medicală** ***** reprezintă complex de măsuri medicale, sanitaro-igienice şi antiepidemice direcţionate spre depistare, examinare şi tratament, inclusiv coercitiv, spre evidenţa şi recuperarea bolnavilor de tuberculoză, realizate în condiţii de staţionar sau de ambulator. La fel, **instituţii medicale specializate** ***** reprezintă instituţii medico-sanitare care acordă asistenţă medicală ***** şi realizează măsuri de profilaxie a tuberculozei, precum şi instituţii specializate ***** departamentale.

În conformitate cu art.5 lit.a),d) din Legea cu privire la controlul şi profilaxia tuberculozei nr.153-XVI din 04 iulie 2008, atribuţiile Ministerului Sănătăţii în domeniul controlului şi profilaxiei tuberculozei sînt: a) elaborarea şi implementarea politicii de stat în domeniul controlului şi profilaxiei tuberculozei; d) monitorizarea implementării legislaţiei în vigoare în domeniul controlului şi profilaxiei tuberculozei de către instituţiile medico-sanitare subordonate şi de cele departamentale.

În conformitate cu art.7 alin.(1) lit.a),c) din Legea cu privire la controlul şi profilaxia tuberculozei nr.153-XVI din 04 iulie 2008, în scopul controlului şi profilaxiei tuberculozei, autorităţile administraţiei publice locale, în comun cu serviciile publice de sănătate de interes local şi cu structurile teritoriale ale autorităţilor de specialitate ale administraţiei publice centrale: a) vor elabora, aproba şi realiza programe teritoriale de control şi profilaxie a tuberculozei; c) vor întreprinde acţiuni de acordare a facilităţilor, de stimulare materială şi financiară a bolnavilor de tuberculoză.

În conformitate cu art.17 alin.(1) lit.c),e),f) din Legea cu privire la controlul şi profilaxia tuberculozei nr.153-XVI din 04 iulie 2008, în acordarea asistenţei medicale *****, persoanele aflate la evidenţă în legătură cu tuberculoza şi bolnavii de tuberculoză au dreptul la: c) diagnosticare şi tratament în instituţii medicale ***** specializate sau în condiţii de ambulator, în funcţie de manifestarea bolii şi de condiţiile sanitar-igienice disponibile; e) asistenţă medicală ***** în condiţii care să corespundă exigenţelor sanitar-igienice şi regimului antiepidemic; f)

beneficiere gratuită de examen medical, de investigaţii de diagnosticare şi de chimioterapie, de vaccinare profilactică împotriva tuberculozei, de preparatele medicamentoase necesare tratamentului în instituţia medicală ***** specializată sau în condiţii de ambulator şi de recuperare a capacităţii de muncă.

În conformitate cu art.18 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la controlul şi profilaxia tuberculozei nr.153-XVI din 04 iulie 2008, persoanele aflate la evidenţă în legătură cu tuberculoza şi bolnavii de tuberculoză sînt obligaţi să respecte recomandările medico-curative prescrise de personalul medical.

În conformitate cu art.19 alin.(1) din Legea cu privire la controlul şi profilaxia tuberculozei nr.153-XVI din 04 iulie 2008, pe termenul incapacităţii de muncă generată de îmbolnăvirea de tuberculoză, bolnavii de tuberculoză, inclusiv cei neîncadraţi în cîmpul muncii, beneficiază de indemnizaţii în conformitate cu legislaţia privind indemnizaţiile pentru incapacitate temporară de muncă şi de alte prestaţii de asigurări sociale.

Așadar din materialele cauzei cercetate în cadrul ședinței de judecată s-a constatat cu certitudine că reclamantul Adamovici Stanislav, fiind bolnav de tuberculoză și urmând tratamentul în strictețe cu recomandările prescrise de medic, în perioada 01 decembrie 2022-01 septembrie 2023, nu a beneficiat de tichete de alimentație, drept acordat acestuia în temeiul Regulamentului *****, aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova și Casei Naționale de Asigurări în Medicină nr.99/52A din 15 februarie 2017, precum și ordinului Ministerului Sănătății și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină nr.914/2015– A din 03 octombrie 2022.

La caz, urmează de menționat și faptul că, prin decizia Consiliului pentru egalitate din 07 iunie 2024, ca urmare a plângerii din partea mai multor petiționari care au denunțat încălcarea drepturilor persoanelor afectate de tuberculoză (*****) care au fost privați în mun.Bălți de dreptul lor de a primi tichete de alimentație începând cu luna decembrie 2022, Consiliul a decis că în perioada decembrie 2022-decembrie 2023 pacienții aflați în tratamentul antituberculos în condiții de ambulator la IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălți au fost discriminați în acces la tichete alimentare prin criteriul de domiciliu (f.d.15-19 vol I).

Din conținutul deciziei în cauză, Consiliul pentru egalitate a stabilit că, prezumția discriminării directe a fost instituită, și a reținut drept tratament mai puțin favorabil neasigurarea cu tichete alimentare a pacienților aflați în tratamentul antituberculos în condiții de ambulator la IMSP „Spitalul Clinic Municipal Bălți” în timp ce alți pacienți aflați în situație similară din alte localități au beneficiat de aceste tichete. Astfel Consiliul a desprins că tratamentul mai puțin favorabil derivă din locul de domiciliu al bolnavului de *****. La fel, Consiliul a reținut că, deși IMSP „Spitalul Clinic Municipal Bălți” și-a realizat obligația pozitivă de a organiza procedura de achiziții sistematic, aceasta nu a dat un rezultat scontat. Prin urmare, pacienții aflați în tratamentul antituberculos în condiții de ambulator la IMSP „Spitalul Clinic Municipal Bălți” au fost defavorizați prin comparație cu alți pacienți aflați la evidența altor instituții medico-sanitare publice din alte localități în accesarea acestui beneficiul.

La caz, instanța reține că, alimentația este o componentă foarte importantă în tratamentul ***** Necesarul energetic al pacientului cu ***** sunt crescute față de cele ale omului sănătos. Astfel, este necesar ca alimentele pe care pacientul cu ***** le consumă să fie bogate în proteine și calorii pentru a susține nevoile energetice.

Prin urmare, reclamantul este îndreptățit de a solicita recuperarea prejudiciului adus acestuia prin neeliberarea tichetelor alimentare de către IMSP Spitalul Clinic Bălți, or, tichetele alimentare sunt esențiale pentru asigurarea accesului la o dietă adecvată și alimentație sănătoasă

pentru persoanele afectate de boala în cauză, de asemenea sunt un mijloc important de a asigura că aceste persoane își iau medicamentele în mod regulat, ceea ce contribuie la eficacitatea tratamentului lor și la prevenirea răspândirii bolii în comunitate.

Potrivit art.123 alin.(6) Codul de procedură civilă, faptele invocate de una din parţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat, iar potrivit art.131 alin.(4) Codul de procedură civilă, dacă o parte recunoaşte în şedinţă de judecată sau în cadrul îndeplinirii delegaţiei judiciare faptele pe care cealaltă parte îşi întemeiază pretenţiile sau obiecţiile, aceasta din urmă este degrevată de obligaţia dovedirii lor. Recunoaşterea se consemnează în procesul-verbal al şedinţei de judecată. Recunoaşterea expusă în scris se anexează la materialele dosarului.

Mai mult decât atât, instanța punctează că, atât în referința depusă cât și în cadrul ședinței de judecată reprezentantul pârâtului a recunoscut faptul că nu au fost achitate reclamantului tichetele alimentare, indicând că din luna noiembrie 2022 unicul agent economic din mun.Bălți care comercializa produse alimentare necesare bolnavilor de ***** și-a sistat activitatea de întreprinzător, iar multiplele încercări ale administrației instituției de a găsi un alt agent economic nu s-au soldat cu succes.

În această ordine de idei, instanța notează că, deși la materialele dosarului de către pârât au fost anexate acte care atestă că ultimul a întreprins măsuri și a organizat procedura de achiziție sistematic, totuși aceste măsuri nu au dat un rezultat scontat și reclamantul nu a primit tichetele alimentare de care este în drept să beneficieze, iar pârâtul este obligat să le elibereze, fapt care duce la temeinicia pretenției cu privire la încasarea prejudiciului material.

La fel, instanța reține că, deși finanțarea tichetelor alimentare este pusă în sarcina Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, sarcina despăgubirii reclamantului îi aparține IMSP Spitalului Clinic Bălți, or, ultimul a fost contractat să presteze servicii medicale în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală.

În finalitatea celor invocate supra, instanța conchide asupra temeiniciei pretenției depusă de Adamovici Stanislav către IMSP Spitalul Clinic Bălți privind încasarea prejudiciului în mărime de 14 522 lei.

Conform art.2036 alin.(1) Codul civil, în cazul în care persoanei i sa cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Alin.(2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial. Alin.(4) Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar cînd aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat și persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit.

Conform art.2037 alin.(1) Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. Alin.(2) Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. Alin.(3) La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire. În temeiul Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încît acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Pornind de la raţionamentele Curţii Europene conform căreia cuantumul despăgubirii pentru prejudiciul moral se identifică cu noţiunea de satisfacţie echitabilă, apreciată de instanţă în mărime de natură să acorde reclamantului o reparaţie pentru prejudiciul pe care acesta l-a suferit, ce constituie o consecinţă a încălcării constatate, instanţa de judecată urmează a stabili cuantumul prejudiciului moral, atît prin prisma aprecierii subiective a gravitatăţii suferinţelor psihice suportate de reclamant, cît şi din datele obiective, prezentate de părţi, care certifică acest fapt îndeosebi: - importanţa vitală a drepturilor personale nepatrimoniale şi a bunurilor; - nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferinţelor psihice sau fizice; - felul vinovăţiei persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezenţa ei.

Instanţa de judecată consideră că, suma de 20 000 lei, solicitat de reclamant cu titlu de prejudiciu moral, este excesivă şi disproporţională principiilor compensării echitabile şi rezonabile a prejudiciului moral.

Pe de altă parte, acordarea în integritate a sumei date, ar înlătura caracterul de „satisfacţie echitabilă” al despăgubirilor, deturnându-se de la scopul şi finalitatea prevăzute de lege, devenind astfel un folos material injust.

Prin urmare, avînd în vedere principiile compensării echitabile şi rezonabile a prejudiciului moral, avînd în vedere că reclamantului i-au fost cauzate daune morale pentru prejudiciul suferit, instanţa de judecată conchide că de la IMSP Spitalul Clinic Bălți în beneficiul Adamovici Stanislav urmează să fie încasată suma de 2 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, care reprezintă o justă desbăgubire pentru compensarea prejudiciului suferit. În rest, pretenția cu privire la încasarea prejudiciu moral, se respinge ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 98 alin. (1) CPC, cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 85 alin. (1) lit. a) CPC, de taxă de stat pentru judecarea pricinilor civile se scutesc reclamanţii în acţiunile de reparare a daunei cauzate prin infracţiune.

Conform art. 82 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.

În conformitate cu art. 83 alin. (2) CPC, în acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în acţiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat.

În conformitate cu art.87 alin.(1) lit.a) Codul de procedură civilă, valoarea acţiunii se determină din suma cerută – în acţiunile pentru plata unei sume.

Potrivit pct.1.1.2 din anexa nr.1 al Legii taxei de stat, Pentru cererile de chemare în judecată privind litigiile cu caracter patrimonial, pentru cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil: dacă

valoarea acţiunii este de 5001–50000 lei, 250 lei + 4% din valoarea acţiunii care depăşeşte 5001 lei.

În conformitate cu art.98 alin.(1) Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Având în susținere normele legale citate supra și reieșind din soluția adoptată asupra fondului cauzei, instanța de judecată va încasa de la IMSP Spitalul Clinic Bălți, în beneficiul statului, taxa de stat de a cărei plată reclamantul a fost scutit în sumă de 880,84 lei.

Dispozitivul

În conformitate cu prevederile art.236 CPC, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

A admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Adamovici Stanislav către IMSP Spitalul Clinic Bălți, intervenient accesoriu Compania Națională de Asigurări în Medicină privind încasarea prejudiciului material și moral.

A încasa de la IMSP Spitalul Clinic Bălți în beneficiul Adamovici Stanislav prejudiciul material în mărime de 14 522 (paisprezece mii cinci sute douăzeci și doi) lei și prejudiciul moral în mărime de 2 000 (două mii) lei.

În rest acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

A încasa de la IMSP Spitalul Clinic Bălți în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 880,84 (opt sute optzeci, 84) lei

Hotărârea este cu drept de apel în Curtea de Apel Nord în termen de 30 zile, de la data pronunţării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Preşedintele şedinţei,

Judecător Eugen Bejenaru